

Felipe Errasti Ugarte
Aramaio, Araba (1929)

Aurkibidea

Biografia

Azkoaga auzoko Induspebekoa baserrian jaioa 1929an. Bertan bizi izan da urte askoan. Marokon egon zen soldadutza egiten.

Zintak

ARA-013

- **Proiektua:** Aramaioko sineskerak eta ohiturak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2000-12-26
- **Iraupena:** 60 min
- **Euskarria:** Mini Disc
- **Kodifikatzailea:** Oruesagasti, Ainitze

ARA-022

- **Proiektua:** Aramaioko sineskerak eta ohiturak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Sarasua Aranberri, Asier
- **Data:** 2000-12-26

- **Iraupena:** 31 min
- **Euskarria:** Mini Disc

Pasarteak

1. Marokon soldadu

- **Erref:** ARA-013/002
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:01:12. **Bukatu:** 00:02:27
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:

Marokon (Afrika) egin zuen soldadutza. Tetuanen eta Chaouenen egon zen. 15 hilabetera lizentziatu eta bueltatu zen etxera, eta, etxean bi hilabete egin eta gero, maniobretara joateko abisua jaso zuen. Felipe Afrikara joan zenerako taldea maniobratara aterata zegoen, eta "paisano" pasatu zuen hilabete.

2. Aramaioko euskara

- **Erref:** ARA-013/004
- **Iraupena:** 0:00:58. **Hasi:** 00:02:51. **Bukatu:** 00:03:49
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua

Laburpena:

<p>Aramaioko euskara eta inguruko herrietakoa alderatzen ditu. Ezaugarriak aipatzen ditu: doinua, hitz amaierak...</p>

Transkripzioa

- Zeuek euskeria zelakua dakazue zure ustez? Gehixau Otxandixo ingurukua, edo gehixau...?

- Ez, guk Aramaixokue. Otxandixokue bez. Otxandixon beste tonoa bat dauke, Olaetan be bai, Billarrialen be bai... Ta puskat e... ba... Arrasaten, Mondraguen be, apurtxo bat... Han esaten daue: guk "ogixe" esaten dou, "ogixe"; han "ogixa", "ogixa". Ta "esnie-esnia". Ta hoixe. Ta gero Otxandixon ta? "eeeeee!!!" hori, tonaa bat eitten daue gehixao. Ta oletarrak be bai.

- Zuek kapazak zarie jakitzeko bat Oletakua dan edo hamengua?

- Bai, bai, bai... ensegida igartzen dutsau /igartzetza/. Gero hamendik hau, balle Leniz aldea, hamen, Gellan, Atxabaleta, Eskoriatza... geure antzea horrek gehixao.

3. Aitaren familiari buruko azalpenak

- **Erref:** ARA-013/005
- **Iraupena:** 0:01:21. **Hasi:** 00:03:49. **Bukatu:** 00:05:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Feliperen aitajauna Maringoa zen. Aitajauna eta amandrea Zabolán bizi izan ziren, eta 1922an joan ziren Azkoaga auzora bizitzera. Feliperen aita Azkoagan ezkondu zen, eta zortzi seme-alabako familia osatu zuen. Auzoko etxe gehienetan familia handiak ziren. Ume gehienak baserriko lanetan aritzen ziren.

Transkripzioa

- Eske gero, eitten dau, ba... gure aittajuna be Maringue zan, Marindik etorri... Lehelengo harek bizi zien hor auzotik... beste... Zabolán. Ta gero handik hona etorri zien bizitten aittejaune ta amandrie, ta aitte, ondion soltero euen. Beintisietien... ez, beintidosien etorri zien harek. Beintidosien. Ta, gero, ba, hamen ezkondu zan, ta gero, ba, hamen hazi giñen gu. Zortzi seme-alaba: lau mutil ta lau neska. Danok bizi gaa oindion.
- Lehen normala izango zan.
- Baai, hamen etxe danetan. Ta horreik Elejaldetarrok, horreik badie hamaika edo. Ez dakit zenbat. Horreik gehixao die. Ta holaxen etxe danetan: zazpi, zortzi, hamar... Danetan. Baserrixen. Ta pillo bat baserrixen lanien. Batzuk eskolara, beste batzuk ganaua zaindu, beste batzuk...
- Bihako hamar eukitzia basarrixa aurrera etaratzeko!
- Ez, ez. Hori ba. Biharlekua, ba, hoixe, familixiendako, ba, jarraiketako harei danai, eskolak...

4. Eskolara gutxi

- **Erref:** ARA-013/006
- **Iraupena:** 0:00:19. **Hasi:** 00:05:10. **Bukatu:** 00:05:29
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Eskolara gutxi joaten zen baserriko lanetan lagundu behar izaten baitzuen. Ibarrako eskolara, kalera, joaten zen Felipe. Auzoko gainerako umeak, berriz, Azkoagako auzo-eskolara joaten ziren.

Transkripzioa

- Eta eskolak be ahal daunien, ta gutxi ikasten geen. Eskolan oso gutxi. Leiruten ta eskribiduten ikesi ezkerro, ondo.
- Eta nun? Nun zekazuen eskolia?
- Gu juten giñen hara, Ibarra, kalera. Ta beste gaiñetiko auzokuek Azkoagan bertan.

5. Azkoaga auzoa

- **Erref:** ARA-013/007
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:05:29. **Bukatu:** 00:06:37
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Herri-lurrak eta lur pribatuak
- Baserría » Baserríko bizimodua » Baserríaren historia eta kokalekua
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

<p>Azkoaga auzo oso zabala da. Eskoriatzako Marin auzoarekin muga egiten duten Azkoagako baserri batzuen izenak aipatzen ditu: Arotzibar, Gatzekarro, Arrupe eta Uletza (galdutako baserría).</p>

Transkripzioa

- Hau ze auzo da?
- Hau Azkoaga.
- Azkoaga?
- Bai. Azkoaga da, Altza Azkoaga, [Zabala] be... ta... dana da Azkoaga. Dana da Azkoaga. Hau oso basarri zabala da, edo... auzo zabala. Azkuagai toketan jakon baserri batzuk [zian] Marin. Ezautzen dozu Marin?
- Bai, gitxi gorabehera bai.
- Haren onduen daz Arotzibar, Gatzekarro ta Arrupe. Ta Uletza. Uletza ya ez dau esistiduten. Hor lau baserri edo zien Azkoagakuak. Aramaixo partien mugarrixen harrapetan dau horrek.
- Aramaixo haundixa da orduan!
- Zabala ta handixe! Bai! Ta Azkuagakuek harek. Oin, ba, ya kasik bizi be ez die eitten, egoten die astegoixenetan ta holan egoten die harek. Batzuk Eskoriatzan ta beste batzuk Bittorixan-ta bizi die. Klaro, gero lanien juten da... Hori normala da.
- Hori aldatuko zan gehixenbat, ezta?
- Bai! Gehixen-gehixen hori aldatu da. Hoixe aldatu da.

6. Garia, haziendaren erdia

- **Erref:** ARA-013/008
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:06:37. **Bukatu:** 00:07:48
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserría » Baserríko lanak » Mendiaren aprobetxamendua
- Baserría » Baserríko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserría » Baserríko lanak » Garia

Laburpena:

<p>Baserríko eginkizunak. Garia, artoa, arbia, patata... ereiten zuten. Iria ekartzen zuten menditik ganaduarentzako azpigarritarako eta soroak ongarritzeko. Zelai gutxi zegoen lehen, "banaka bat". Hazienda erdia inguru garia izaten zen, eta urtero lekuz txandatuta ereiten zen.</p>

Transkripzioa

- Lehen, ba, lehen goixien esan dotena, ba, baserríen bizi giñen: dana labrau, garixe erein, artue erein, arbixe... Arbixe. Guk "arbixe" esaten dutsau /esatetzau/. Badakitzu ze dan arbixe, ganauai emateko ta. Holaxen. Gero Albiñatik iria ekarri. "Irie" esaten dutsau guk. Beste batzuk Gipuzkuan "garua" esaten daue. Irie ekarri... hillebete haxe ekartzen ibiltzen gintzen, azpigarrixek eiteko, gero abonuek eitteko solorako, ta... holaxe. Hauxe bizimoduau euen ta.

- Hau gehixena ze zan, garixa-eta? Edo zelaixak-eta ganauandako?
- Hamen gehixen... zelaixek gutxi aazen. Banaka bat. Guk zelai bat edo eukitten geen, ta bestie dana, hazienda erdixe inguru, garixe. Ta gero aldatu eitten zan, hurrengo urtien, garixen atzetik ereitten zan arbixe ta gero artue ta babia, ta patatia. Ta bestaldien gero aldatu, aldatu, beti aldatu.
- Txandaka.
- Txandan-txandan, bai. Txandan eitten geen.

7. Lurren bedeinkazioak

- **Erref:** ARA-013/009
- **Iraupena:** 0:03:49. **Hasi:** 00:07:48. **Bukatu:** 00:11:37
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

San Juan bezperetan auzoko abadea joaten zen auzoko baserri guztietara soroak bedeinkatzera. Bedeinkazioaren ordain moduan, oilasko bat ematen zioten. Etxe ondotik bedeinkatzen zituen lur guztiak. Erramu Egunean, erramuak elizan uzten zituzten, eta bertan egoten ziren Aste Santua pasa arte. Gero, Pazku Astean, baserrira eraman eta soro, ortu eta zelaia bedeinkatzen zituzten sahatsez egindako gurutzeekin, ur bedeinkatuarekin eta txingarrarekin. Kandelaren argizariarekin gurutzeak egiten zituzten leihoetan eta ateetan hodeiak eta oinaztuak ez zitezen sartu. Sua ere bedeinkatzen zuten.

8. Etxea babesteko bedeinkazioak

- **Erref:** ARA-013/010
- **Iraupena:** 0:04:31. **Hasi:** 00:11:37. **Bukatu:** 00:16:08
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Flora
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Lehen, ohe gainean ur bedeinkatuarentzako ontzitxo batzuk edukitzen zituzten (ur horrekin aitaren egiteko). Marmitakada bat ur bedeinkatu eramaten zuten baserrira. Pazko Bezperan egiten ziren bedeinkazioei buruzko azalpenak. Etxea babesteko gurutzeak: sahatsez egindakoak. Sahats arbolak non hazten diren. "Kruzegaixe", gurutzeak egiteko adar kuriosoak.

9. San Juanak: sutarako gaia

- **Erref:** ARA-013/011
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 00:16:08. **Bukatu:** 00:18:52
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

<p>San Juan bezperan egiten zuten sua. Osaba-izeba eta lehengusuak joaten ziren bazkaritan eta afaritan. Sua egiteko gaia: sasia, otea, narrak... Angaila zer den eta baserriko zer eginkizunetarako erabiltzen zuten azaltzen du.</p>

Transkripzioa

- San Juanetan ze egoten zan? San Juan bezperan-edo hasten zan?
- Bueno, bai. Hori, sua in ta gero, ba, hoixe. Oin be antzera itten da. San Juan bezperan sue in ta, ba, preparau, jaixetako lanak in, ta garbittu, ta bestie, ta holako gauzak. Gero, orduen, konbidauek-eta etortzen zien, parientiek-eta, bazkaltzen ta...
- Kanpotik? Edo...
- Bai, bai. Komenta, ba, tiuek-eta, primuek-eta, hortaiko jentie. Kapotik etortzen zien orduen asko. Oin, ba, oin etxekuek komente etortzen die, ba, seme-alabak edo anai-arrebak edo...
- Eta zer etortzen ziran, bazkaltan edo afaitan edo...?
- Bai. Guztire. Bazkaltan, ta iguel afaitan be geratu ta... Lehen esan dotena: gurien be, ba, aittajaune Maringue zan ta, ba, etorten zien Marindik be iguel. Ta egoten zien, ni mutiko txikiña gerra-aurretik nitzela, ta akordetan naz. Gero ya gerraostien-ta ez. Hil be in zien batzuk eta gero ya etxien.
- Eta ze izaten zan? Espeziala hamen Aramaixo inguruan, edo hor, Eskoitzan ta Atxabaltan ta... antzerakua?
- Antzerakue, bai, antzera. Estilo batea eitten zan hamen Aramaixon-ta be. Horko antzera. Oin be eitten die hor, ta... Hau ballariau antzera jarraiketan dau. Kanbixauaz, baiñe, ba, antzera, auzo bat moduen.
- Eta sua zelan eitten zenduen? Zerekin? Ta ze erretzen zan?
- A! Bueno. Aurreti sasixek, eta gero hamen egoten zien otak eta narrak eta, ebaitte igual neguen. Ta harek ekarri mutikuek angaila baten, edo... Angaillie eukitten geen...
- Ze izaten da?
- Angaillia eukitten geen, ba, kortatik satsak atarateko ta. Eukitten geen lagun bik. Kortan orduen egoten zien ganauek, ba, badakitzu, askak hona eskiñan ta alde bixetaa ta erdixen satsak. Zortzi edo hamabost egunien iguel atara barik egoten zien. Irie ta orbela bota, ta gero, ba, holakotxe pillue sendue eitten zan. Ta gero, lagun biren arte ataraten geen angaillie, kirten luze bi, ta gero holan, ifini... zerakin eindde, tximintxekin eindde, ta hara satsa bota, ta bi anaik-edo hartu ta, ba, [...]. Ta gero harekin otie-ta ekarten geen, sua eitteko ta.
- Eta hori guztiori, orduan, gero, otia ta narrak, ta ze gehixau?
- Narrak eta bedar zaharren batzuk eta...

10. San Juanak: abestia

- **Erref:** ARA-013/012
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:18:52. **Bukatu:** 00:20:26
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

<p>San Juan Egunean lore-sorta bat eramaten zuten bedeinkatzera, eta, gero, sutara botatzen zuten. Mutikotan, "San Juan, San Juan zapuak eta subak erre! Garixek eta artuak gorde!" abesten zuten. Gurasoek nahiko lan izaten zuten baserrian.</p>

Transkripzioa

- Gero, eruaten zan lora-sortatxo bat San Juanetan bedeinkaketan zerea, San Juan egunien. Ta ha zaharra hara sutara botaten zan, erretako. Ta gero kantetan zan, ba, "San Juan, San Juan, zapuek eta sugak erre, garixe ta artue gorde". Ta halako kantu batzuk zien.
- Zela zan kantua? Kantua gogoratzen dozu?
- Kantue zan. Hori... Ez dakit horixe. Luziaue zan hori, baiña ni gogoratu ez. Ee... "Zapuek eta sugak erre", sutan erre daixiela. Ta "garixe eta artue arkan gorde". Gero, ba, aurrera, ez dakit zela... Hori luziaue ixeten zan, baiña guk gutxi kantetan geen ta.
- Baiña kantau eitten zan?
- Bai, kantetan geen; batzuk baekixen.
- Musikiakin?
- Bai, lehenauti aittek eta aittajunek-eta jakingo euen, baiña...
- Eta ze kantatzen zenduen, familixa guztiak? Danak batera?
- Ez, komente faten giñen gaztie. Mutiko... neska-mutikuek. Aittek eta amak nahikue lan eukitten euen gertaketan San Juanetako... etxe ingurue. Ganaua gobernau ta, egunero lan asko, zortzi-hamar ganau edo hamabi buru etxien ta... Harei jaten emun, ekarri astuekin, ta...
- Nahiko lan!
- Enee! lan asko egoten zan.

11. San Juanak: sua

- **Erref:** ARA-013/013
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:20:26. **Bukatu:** 00:21:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak

Laburpena:

Baserri bakoitzak bere sua egiten zuen soro batean. Santa Agedatxo ermita ondoan ere sua egiten zuten; Aramaio denean ikusteko moduan. Gazteek suaren gainetik salto egiten zuten.

12. San Juanak: San Juan lore-sorta

- **Erref:** ARA-013/014
- **Iraupena:** 0:00:50. **Hasi:** 00:21:31. **Bukatu:** 00:22:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » San Juan
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

San Juan Egunean lore-sorta bat eramaten zuten elizara bedeinkatzera. San Juan lorak, larrosak... biltzen zituzten. San Juan lore-sorta esaten zioten. Ganbaran gordetzen zuten sorta, lehor zedin. Gero, hurrengo urtean, sutara botatzen zuten lore-sorta. Modu horretan, etxeari San Juanen bedeinkazioa ematen zitzaion.

13. Auzo bakoitzak bere abadea

- **Erref:** ARA-013/015
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:22:21. **Bukatu:** 00:23:06
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

Auzo bakoitzak bere ermitan egiten zuen San Juanetako bedeinkazioa. Auzo bakoitzean abade bat zegoen; kalean, berriz, bi.

14. Auzoetako jaiak

- **Erref:** ARA-013/016
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:23:06. **Bukatu:** 00:24:33
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

<p>Andramarietan, Barajuengo festetara joaten ziren. Santa Marina egunean, berriz, Areixolara joaten ziren. Etxaguengo festetara gutxiago joaten ziren. Ermintetako festak. Azkoagako San Juanak gaur egun.</p>

15. San Juanak: erromeria

- **Erref:** ARA-013/017
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:24:33. **Bukatu:** 00:25:52
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Azkoagako jaietan, San Juan aurreko jaian egiten zen erromeria, arratsaldetik ilunabarrera arte. Gerra aurretik, gazteen artean borrokak sortzen omen ziren...

16. Erromeriak

- **Erref:** ARA-013/018

- **Iraupena:** 0:02:16. **Hasi:** 00:25:52. **Bukatu:** 00:28:08
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Erromeriak nolakoak izaten ziren. Soinujoleak: Felix "Itsua", Julian (Felixen anaia), Isaak... Dantza egiteagatik ordaindu egin behar izaten zen. Ateratako diruarekin soinujoleari ordaintzen zitzaion. Jendeak dantza asko egiten zuen.

17. Aste Santua: "Tarrakatadie"

- **Erref:** ARA-013/019
- **Iraupena:** 0:02:34. **Hasi:** 00:28:08. **Bukatu:** 00:30:42
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua

Laburpena:

Eguen Santu goizean mezara joateko jotzen zen kanpaia, eta Pazko Egunean kanpaia jo arte ez zen gehiago kanpairik jotzen. Tarteko egunetan, mezara joateko, karrakak jotzen zituzten monagiloek. Karraka edo "tarrakatadie" esaten zioten.

18. Aste Santua: kanpaiak entzun eta lanari utzi

- **Erref:** ARA-013/020
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:30:42. **Bukatu:** 00:32:30
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Aste Santuko bedeinkazioak. Larunbat goizean egiten ziren, elizpean. Kanpaiak jotzen zuenean, baserritarrek lanari uzten zioten berriz kanpaiak jo arte (egun pare bat izaten ziren; Eguen eta Bariku Santue).

19. San Blasen bedeinkazioa

- **Erref:** ARA-013/021
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:32:30. **Bukatu:** 00:34:05
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Aisia » Jai-giroa » San Blas

Laburpena:

San Blasetan, ogia, artoa, pastelak... bedeinkatzen ziren elizan. Jan aurretik, aitagure bat errezatzen zuten. Ez zuten ogirik bedeinkatzen jan aurretik.

20. Gabonetan, ardo tostada

- **Erref:** ARA-013/022
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:34:05. **Bukatu:** 00:35:17
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

<p>Gabon-gauean, ardotan bustitako tostada jateko ohitura zuten. Gabonetako jakia: konpota makatzarekin.</p>

21. San Juanak: ira berdea atarian

- **Erref:** ARA-013/024
- **Iraupena:** 0:01:47. **Hasi:** 00:37:11. **Bukatu:** 00:38:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak
- Aisia » Jai-giroa » San Juan

Laburpena:

San Juan goizean, ira berdea atarian botatzeko ohitura zuten. Arantzazko gurutzea ere jartzen zuten atean egun horretan. San Juanetako beste ohitura bat: San Juan Egunean, esnatu ostean, ortozik zelaitik buelta bat ematea osasunarentzako ona zelako, baina Feliperen etxean ez zuten egiten.

22. Arantza zuria eta arantza beltza

- **Erref:** ARA-013/025
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:38:58. **Bukatu:** 00:40:26
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Flora

Laburpena:

Arantza zuria (elorria) eta arantza beltza. Ezaugarriak, fruituak (aranak) eta ezberdintasunak.

23. Laminategi

- **Erref:** ARA-013/026
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:40:26. **Bukatu:** 00:41:35
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Etxean entzundako kondairak. Laminategi izeneko soro bat bada inguruetan. Orduko kontuek diote laminak dantzan ibiltzen zirela soro horretan. Laminak nolakoak izaten ziren.

24. Sorginzubi

- **Erref:** ARA-013/027
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:41:35. **Bukatu:** 00:42:52
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Sorginzubi izenaren jatorria. Sorginei buruzko kondairak. Etxean entzundako kondairak. Laminak, muti

25. Sorginak eta laminak

- **Erref:** ARA-013/028
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:42:52. **Bukatu:** 00:43:48
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Laminak: neska ederrak, mutilak engainatzen zituzten eta erreka-ertzetan egoten ziren. Sorginak: gauez ibiltzen ziren, eta neska-mutikoak beldurtzen zituzten.

26. "Anbotoko señoie"

- **Erref:** ARA-013/029
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:43:48. **Bukatu:** 00:45:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

"Anbotoko señoie"ri buruzko kontuak.

27. Laminategi, errekak eta etxe zaharrenak

- **Erref:** ARA-013/030
- **Iraupena:** 0:02:08. **Hasi:** 00:45:50. **Bukatu:** 00:47:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Laminategi soroa non dagoen kontatzen du. Bi errekak inguratzen dute: biak Altzagako erreka dira. Induspe erreka. Aramaioko lehenengoko etxeak.

28. Frantsesen urrea

- **Erref:** ARA-013/032
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:48:27. **Bukatu:** 00:49:51
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak
- Euskara » Bilketa linguistikoa » Toponimia

Laburpena:

Antzinako gerretan, frantsesen gerretan-eta, urrea gordeta utzi omen zuten frantsesek Jarindon, Gantzagan eta Aramaiotik beherako erreka bazterreko "arteroixen".

29. Kutunak eta eskapularioak

- **Erref:** ARA-013/033
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:49:51. **Bukatu:** 00:51:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Eskapularioak eta kutunak ipintzen zitzaizkien haurrei. Karmengo Amaren medaila edo "eskupaixoa" erabiltzen zuten mutikotan.

30. Txori-kantak

- **Erref:** ARA-013/034
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:51:40. **Bukatu:** 00:53:06
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

Okilak kantatzen duenean, euria egiten duela esaten da. Hontzak udan, eguerdian, kantatzen badu, euria egiten duela esaten da.

31. Antzarak, usoak eta hegaberak

- **Erref:** ARA-013/035
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:53:06. **Bukatu:** 00:54:23
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak
- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Antzarak pasatzen direnean, eguraldi txarra datorren seinale. Usoak pasatuz gero, udazkena negu aldera... Hegaberak ere eguraldi hotzak eta itsaso txarren adierazle.

32. Larra-txoriak eta ota-txoriak

- **Erref:** ARA-013/036
- **Iraupena:** 0:02:27. **Hasi:** 00:54:23. **Bukatu:** 00:56:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak

Laburpena:

Desagertutako txori klaseak: Larra-txoria, ota-txoria... Txori horien ezaugarriak, hegaldiak, kantua... Tximotxak.

33. Aste Santua: kukuaren kanta eta "txikolan"

- **Erref:** ARA-013/037
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:56:50. **Bukatu:** 00:59:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Aste Santua
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

Kukua Pazko aurretik etortzen zen. Esaera: "tanbolitteruai irabazi hotzak kukuak!", Aste Santuan ez zen danbolinik jotzen eta. Aste Santuan, mutikoak "txikolan edo txirikolan" ibiltzen ziren jolasean. "Txirikolan" nola jolasten zuten azaltzen du. Garizumako jolasak. Herriko "tanbolintteruari" buruzko kontuak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-19

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com